

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag Avond.

VRIJDAG, 19 MAART.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 18 Maart.

Zitting van den Gemeenteraad van gisteren.

De Notulen van de vorige Vergadering zijn gelezen en goedgekeurd.

De Burgemeester heeft eenige stukken overgelegd, waaromtrent besloten is dezelve ter inzage van de leden in de leeskamer neder te leggen.

Ook heeft de Burgemeester overgelegd het adres om eene betrekking, op welk adres, als houdende hetzelfde verzoek tot benoeming in eene betrekking die niet vacant is, wordt besloten over te gaan tot de orde van den dag.

De Burgemeester brengt in deliberatie:

1°. Eene door Burgemeester en Wethouders ontvangen Concept-missive in antwoord op eenen brief van den Commissaris des Konings in deze provincie, waarbij hunne considerationen en advies worden gevraagd op eene voordragt tot ontslag van bedelaars-kolonisten over 1852.

Is hieromtrent door den Heer Groos eene veranderde redactie voorgesteld.

En is deze met 23 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de HH. van Outeren en Luzac.

2°. Een concept-raadsbesluit strekkende ter beschikking op de som voor Onvoorzien uitgaven, dienst 1852, van f 200 ten behoeve van Bestoorders der Kweekschool voor Onderwijzers, op te rigten door de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen, en van f 150 voor Zetters der Directe Belastingen, om daaruit te bezoldigen eenen beamtde aan hen ondergeschikt en verantwoordelijk; welk raadsbesluit moet strekken ten einde omtrent deze beide posten de goedkeuring van Gedeputeerde Staten te erlangen.

En is dit besluit met algemeene stemmen goedgekeurd.

3°. Eene voordragt om het voorstel door den Heer Stoffels, betrekkelijk het Stadsdoctoraat gedaan, te stellen in handen eener Commissie om dienaangaande te dienen van berigt en raad.

En is dien overeenkomstig besloten, en zijn, nadat de HH. Krantz, van der Boon Mesch en de Moen, waren aangewezen om met den Burgemeester het bureau van stemopneming uit te maken, tot die Commissie benoemd de HH. Stoffels, van Kaathoven en Cock.

4°. Het voorstel betreffende de Vleeschhal.

En heeft de Raad met algemeene stemmen zich betrekkelijk dit voorstel vereenigd met de conclusie van het rapport door de Commissie, in wier handen hetzelfde ter fine van berigt en raad was gesteld, uitgebragt, strekkende tot den vrijen verkoop van vleesch, het inrigten van de hal tot eene dagelijksche markt, en naar het voorbeeld van 's Gravenhage en Utrecht, het geven van de gelegenheid tot het houden van eene wekelijksche vrije markt.

En is daarna de Vergadering gesloten.

— De Minister van Justitie heeft berigt dat vermist zijn twee aan het Burgerlijk Gasthuis te Aalst (België) toebehoorende Certificaten Nederl. Werkelijke Schuld à 2½ pCt., N°. 172,905 en N°. 174,624, ieder groot f1,000, Administratie-Kantoor: (nog onbekend) en dat ieder, die omtrent deze schuldbrieven eenige aanwijzing kan doen, uitgenoodigd wordt zich te wenden tot eenen der ambtenaren van justitie of politie zijner woonplaats.

— De gepensioneerde Generaal der artillerie A. Bijleveld is den 14den dezer, in 65-jarigen ouderdom te 's Hertogenbosch overleden.

— Vierde Vervolg van het Verslag der Regering, nopens het Belier en den Staat der Kolonie Suriname over 1849, (zie ons n^o. van 10, 12 en 17 dezer).

In de kolonie Suriname wordt regt gesproken krachtens wetten en bepalingen, welke gedeeltelijk dateren van vóór 1816, en gedeeltelijk na dat tijdstip door den Koning of in zijnen naam zijn vastgesteld.

De wettelijke bepalingen van vóór 1816 bestaan uit besluiten van het voormalige hof van politie en criminele justitie en van het hof van civile justitie, van beide welke collegien de Gouverneur steeds president was.

De besluiten van het hof van civile justitie betreffen alleen de onderwerpen, met het burgerlijk regt of de burgerlijke rechtspleging in verband staande, die van het hof van politie andere voorwerpen.

De besluiten van beide hoven, onder het presidium van den Gouverneur daargesteld en door den Gouverneur goedgekeurd en in de kolonie afgekondigd, hadden kracht van wet.

Geene behoorlijke verzameling dier besluiten is aanwezig, zoodat wanneer

men de vroegere verordeningen moet nagaan, men meestal zijne toevlugt moet nemen tot de archiven der voormalige hoven van politie en van civile justitie.

De wettelijke koloniale verordeningen van na 1816, welke in een regeringsblad zijn opgenomen en van dien tijd af tot aan en met die van het jaar 1839 door de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, depart. Paramaribo, in twee verzamelingen zijn uitgegeven, zijn, buiten en behalve de Koninklijke besluiten, welke laatste, zonder medewerking eener andere autoriteit, alleen door den Gouverneur in 's Konings naam worden afgekondigd, afkomstig:

1°. Van het hof van politie, hetwelk van 1816 tot de maand Julij van het jaar 1828 heeft bestaan.

2°. Van den Hoogen Raad der Nederl. West-Indische bezittingen in Suriname gevestigd, welk hoog collegie van Julij 1828 tot 1 Jan. 1833 heeft bestaan.

3°. Van het jaar 1833 tot heden, van den Gouverneur, na den kolonialen Raad gehoord te hebben.

De Gouverneur oefent alzoo, onder 's Konings voorafgaande goedkeuring, de wetgevende magt uit. Hij is gehouden omtrent alle onderwerpen van wetgeving den kolonialen raad te hooren, doch beslist daarna alleen op zijne verantwoordelijkheid.

In de kolonie Suriname bestaat thans nog het oud-Hollandsch regt, meerendeels zoo als het in den aanvang dezer eeuw in de provincie Holland en West-Friesland in kracht was, met eenige wijzigingen, deels afkomstig van de voormalige Staten van Holland en West-Friesland, zoo als bij voorbeeld de verordeningen op het stuk van erven ab intestato, deels afkomstig van de verschillende autoriteiten, bij welke in de kolonie de wetgevende magt berustte, en ook wel gewijzigd door gebruiken en gewoonten.

Het strafregt is hetzelfde als dat, hetwelk vroeger in Nederland bestond. In de kolonie Suriname is alzoo de voornaamste strafwet, de Carolina. Voorts gelden ook daar eenige der oude plakkaaten van de Staten van Holland en West-Friesland, en is ook daarbij het Romeinsche regt niet zonder invloed.

Er zijn voorts vele koloniale verordeningen, strafbepalingen op eenige misdrijven inhoudende, waarvan eene der voornaamste is eene publicatie van het jaar 1831, houdende strafbepalingen op feitelijk geweld.

Voor het gerechtshof te Suriname wordt gevolgd de practijk die vroeger voor het Hof van Holland in gebruik was, met eenige wijzigingen echter, daarin gebragt bij een reglement op de manier van procederen, in de vorige eeuw gearresteerd, afkomstig van den Gouv. en raden van het hof van Justitie.

Het alom bekende werk van van der Linden, »Verhandeling over de judiciele practijk,» wordt hoofdzakelijk ten deze gevolgd.

Voor de Strafvordering wordt gevolgd de wijze van procederen, welke vroeger in de Nederlanden bestond en wel de stijl van procederen van Philips, Koning van Spanje, waarin echter wijzigingen zijn gebragt door de representanten van het volk van Holland en Zeeland, bij besluit van 10 October 1798, welk besluit, inhoudende een reglement volgens hetwelk zal worden geprocedeerd tegen zoodanige gevangenen die tot geene confessie der misdaad of misdaden hun door den publieken aanklager ten laste gelegd, kunnen gebragt worden, bij publicatie van 30 October 1827, in de kolonie Suriname in werking is gebragt.

Bij het collegie van kleine zaken wordt de wijze van procederen gevolgd bij de 1ste bijlage van de publicatie van 24 Julij 1828, vastgesteld, welke meerendeels gelijk is aan die, welke vroeger hier te lande voor de vrederegters ter zake van overtredingen gevolgd werd.

De militairen zijn onderworpen aan de Nederlandsche militaire wetgeving, en voor de gevallen, die bij de Nederl. militaire wetboeken niet zijn voorzien, aan het oud-Hollandsche strafregt, zoo als het in de kolonie wordt toegepast.

De rechtspleging wordt uitgeoefend door: het gerechtshof van Suriname; het collegie van kleine zaken; de rechtbanken van gedelegeerde heemraden; de rechtbanken van hoofd-ingelanden in de districten; het collegie van commissarissen voor het departement der onbeheerde boedels; het bestuur der kolonisatie en het militaire gerechtshof en de krijgsraden.

Het gerechtshof van Suriname is samengesteld uit een president, drie leden en een griffier, welke allen den graad van doctor in de beide regten moeten bezitten.

Het volgt in de uitoefening van de aan henzelf opgedragene werkzaamheden, de instructie welke is afgekondigd bij publicatie van 22 Maart 1843, behoudens de wijzigingen vervat in de publicatie van 21 Junij 1847.

Een reglement gearresteerd bij 's Konings besluit van 11 Januarij 1840, en later koninklijk afgekondigd bij publicatie van 31 Maart daaraanvolgende, regelt het hooger beroep aan den Hoogen Raad van vonnissen in burgerlijke zaken gewezen door het gerechtshof in Suriname.

Het collegie van kleine zaken bestaat uit: een president, die doctor in de beide regten zijn moet; twee ongegradueerde assessoren en een griffier.

Afke civile zaken, welker onderwerp de geldswaarde van driehonderd gulden niet te boven gaat, zoo ook alle strafzaken, welke ten onderwerp hebben eenig misdrijf, hetwelk eene mindere straf behoort ten gevolge te hebben, dan eene beperking der persoonlijke vrijheid voor den tijd van één jaar, zullen ter eerster instantie door het collegie van kleine zaken beregt worden.

Voor zooverre twee of meer heemraden daartoe, in bijzondere gevallen door den Gouverneur zullen worden gecommitteerd, maken deze eene gedelegeerde regtbank uit, zoo dikwerf de verstoorde rust of oproerige bewegingen in de buiten-districten eenig regterlijk onderzoek noodzakelijk maakt.

Deze regtbank stelt dit onderzoek de plano en buiten vorm van proces te werk, en is bevoegd zoodanige straffen op te leggen, als waartoe het collegie van kleine zaken bevoegd is.

De speciale commissien, elke van drie ingezetenen, welke onder den titel van »raden-hoofdingelanden" in de districten Nickerie aan de landdrosten zijn toegevoegd, maken aldaar burgerlijke regtbanken uit, ter welker kennis worden gebracht alle civile zaken, de som van een honderd en vijftig gulden niet te boven gaande, alsmede regtbanken van enkele politie, ten einde regt te spreken over alle misdrijven en overtredingen, welke volgens de bestaande wetten, of de algemeene regelen van het regt en den aard der zaak met geene hoogere straf, dan voor vrije personen eene geldboete van honderd gulden, en voor slaven eene straf van honderd slagen, kunnen worden achtervolgd.

De beslissing van alle burgerlijke geschillen tusschen de kolonisten onderling is aan de bestuurders opgedragen, die daarin de plano regt spreken, na het gevoelen van den raad van oudsten te hebben ingewonnen.

Van die uitspraken is geen hooger beroep aan de Regtbanken te Paramaribo toegestaan, dan wanneer de zaak in geschil eene waarde heeft van meer dan drie honderd gulden.

Het militair gerechtshof in Suriname bestaat uit zeven leden, den President onder dezelve begrepen, te weten: den President van het gerechtshof, die tevens President is van het militair gerechtshof; de twee op den President in rang volgende leden van het gerechtshof, en vier Officiëren van het garnizoen te Suriname, door den Gouverneur daartoe benoemd. Deze Officiëren nemen, zoolang zij leden van het militair gerechtshof zijn, geene zitting in de gewone krijgsraden.

Het militair gerechtshof vergadert eenmaal in elke maand.

Tot het wijzen en pronuntieren van vonnissen, alsmede in het algemeen om over eenige zaak te kunnen beslissen, moeten er in de vergadering van het militair gerechtshof altijd drie militaire en twee burgerlijke regters tegenwoordig zijn.

Aan het hof valt beroep: 1°. van alle vonnissen, waarbij door de krijgsraden bij de landmagt enkel op convictie is regt gedaan: 2°. van alle vonnissen, bij de krijgsraden gewezen, op eene door den beklaagde beweerde onbevoegdheid van den regter, om over zijne zaak informatie te nemen of uitspraak te doen.

Het openbaar ministerie wordt uitgeoefend, zoo bij het gerechtshof als bij het collegie van kleine zaken en de regtbanken van gedelegeerde heemraden, door of namens den Procureur-Generaal. Aan den Procureur-Generaal is een Lands-Advokaat toegevoegd.

De Procureur-Generaal moet gegradueerd zijn, den ouderdom van 25 jaren bereikt hebben, en mag aan den President en de leden van het gerechtshof en van het militair gerechtshof, zoo ook aan den Gouverneur, in den derden graad van bloedverwantschap niet bestaan. (Vervolg hierna.)

's GRAVENHAGE, 18 Maart.

Bij Z. M. besluit van den 14^{den} dezer, is benoemd tot Advocaat-Generaal bij het provinciaal Gerechtshof in Friesland, Mr. A. Ypey; thans Officier bij de Arrond.-Regtbank te Leeuwarden.

— De Minister van Binnenl. Zaken is heden morgen met den 1sten spoor-trein naar Berlijn vertrokken. De afwezigheid van den Minister zal vermoedelijk 8 à 10 dagen duren.

— De Heer Baron de Geer, gewezen Resident van Soerakarta, heeft dezer dagen een massief gouden beker van zijne residentie ten geschenke ontvangen. De beker zelf is in den rocaille stijl, hoog met Indische planten en vruchten gedreven; op het deksel, geheel uit eene lotus-plant bestaande is eene geciseleerde pagode geplaatst. Behalve het wapen van den Heer de Geer, is op dien beker de volgende inscriptie gesneden: »Uit hoogachting, erkentelijkheid en toegenegenheid, aangeboden door ambtenaren, landhuurders en ingezetenen van Soerakarta, aan hunnen resident, den Heer Mr. W. C. E. Baron de Geer, 1852." Wij waren in de gelegenheid, dien beker te bezigtigen, welke den vervaardiger, den Hof-goud- en zilversmid, P. de Meyer alhier, alle eer aan doet, en ten bewijze strekt, dat hier te lande, ook dit vak van kunst en industrie, uitmuntend wordt beoefend. (Haags. Dagbl.)

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 18 Maart.

In deze zitting zijn eenige nadere wijzigingen ingekomen in het ontwerp, houdende wijziging in het patentregt. — Drukken en ronddeelen.

De artt. 1—5 van het ontwerp zijn, overeenkomstig de daarin door de Commissie van Rapporteurs voorgestelde wijzigingen, onveranderd aangenomen.

Artt. 6 en 7, mede gewijzigd door de Commissie van Rapporteurs zijn daarop aangenomen, gelijk ook art. 8 en daarna de geheele wet met 47 te-

gen 7 stemmen. Tegen de Heeren Jongstra, Poortman, van Hall, van der Linden, de Moraaz, Godefroi en Gouverneur.

Door den Voorzitter is de beraadslaging over de zoutwet nader bepaald op aanst. Maandag. — Morgen beraadslaging over de patentwet en het gedistilleerd.

BRIEL, 15 Maart.

Gisteren is hier het 300-jarig bestaan van het door Engel-Wz. Merula gestichte weeshuis godsdienstig gevierd. Heden werden de weeskinderen in de sierlijk getooide zalen van het gesticht feestelijk onthaald. Luidde klonk de naam van den vromen en edelen stichter in zoo menig gezang door de weeskinderen, plegtig aangeheven, en onder hen, aan wie op dezen dag de gedachten gewijd waren, werd ook de Hoogleraar W. Moll niet vergeten, die onlangs in zijn geschrift: Angelus Merula, de geschiedenis van hem, die hier vereerd wordt, op zoo voortreffelijke als onderhoudende wijze, met bijvoeging van oude oorkonden en verrijkt met Merula's afbeelding, bij den Boekhandelaar Portielje te Amsterdam, het licht deed zien.

AMSTERDAM, 17 Maart.

Eergisteren avond werd alhier in de Engelsche Episcopale Kerk, de eerste bidstond gehouden, van de Amsterdamsche Vereeniging tot bevordering des Christendoms onder de Chinezen. Talrijk was de voor deze plegtigheid opgekomen schare. Na een gebed van den Eerw. Heer Hasebroek, vatte de Heer Jamieson het woord op, schetste het ontstaan der Vereeniging bij gelegenheid van de komst van Gutzlaff hier te lande, en deelde eenige bijzonderheden mede over den zedelijken toestand der Chinezen. Hierna sprak nog de Eerw. Heer Hasebroek een treffend woord, de Chinezen beschouwende als het voorwerp van der Christenen bewondering en van der Christenen beklag, en leidde hieruit de verplichting af om aan deze heilige zaak mede te werken. De vergadering, die veel stof tot stichting der aanwezigen had opgeleverd, werd daarna met gebed en gezang besloten.

— De inzameling ten behoeve van het fonds voor noodlijdende kerken en personen, op Zondag 11. in al de godsdienst-oefeningen der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier gehouden, heeft opgebracht f 4736.02½.

De vroeger gehoudene, in de godsdienst-oefeningen der Waalsche Gemeente alhier, bracht op f 1066.52½.

— Te Batavia is den 25sten en 26sten December voor het Ned. Zendeling-Genootschap gecollecteerd f 1469.

UTRECHT, 16 Maart.

Door den Raad dezer stad is met algemeene stemmen aangenomen den afstand aan het rijk van het bolwerk Wolvenburg, met het daarop gebouwde, tegen de som van f 14,000, ter vestiging op dat terrein van eene cellulaire gevangenis.

Tevens is bepaald, dat f 13,000 van deze som zullen strekken tot aflossing van stads-schulden; de overige f 1,000 blijven voor de kosten van afstand voorbehouden.

— De Hoogleraar Opzoomer zal het Rectoraat der Hoogeschool met het houden eener plegtige redevoering aan zijn opvolger overdragen, Vrijdag den 26sten Maart ten 12 ure.

GRONINGEN, 16 Maart.

L. I. Zaterdag bevond zich te Veenhuizen, onder Onstwedde, de vrouw van Folders, voor ongeveer drie weken bevallen, eenige oogenblikken alleen met haar kleine te huis, terwijl haar man buiten 't huis werkzaam was. Zij zat rustig te naaien, en weinig tijds daarna vond men haar in het vuur liggende verbrand. — Het is opmerkelijk, zooals deze familie door het vuur geleden heeft; 1.1. Zondag is het huis van eene zuster, wonende te Barlage, afgebrand, en voor eenige jaren is de vader onder het puin van een afgebrand huis levenloos weggehaald.

— Te Nieuw-Buinen is, terwijl de moeder uitging, om eenige brandstof te halen, en haar kind, dat nog niet loopen kon, alleen te huis bleef, verbrand.

— Men verneemt, dat in den loop dezer week uit de Marne wederom 30 à 40 personen, ambachtslieden en daglooners, van verschillende godsdienstige gezindten, naar America vertrekken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Maart.

Een opmerkelijke bijzonderheid is dezer dagen aan het Ministerie van Buit-enl. Zaken in Downingstreet voorgevallen. De Minister had den Oosten-rijkschen Gezant verzocht ten drie ure aldaar te komen; doch de Minister werd opgehouden en moest den Gezant verzoeken ten vier ure terug te willen komen. In dien tusschentijd stortte het plafond van het vertrek, waar de bijeenkomst gehouden zou zijn, neder, en kolossale stukken pleisterwerk bedekten den grond.

— De Regering heeft Freemantle in westelijk Nieuw-Holland tot eene deportatieplaats gekozen, en de uitrusting bevolen van een schip om 500 straffelingen derwaarts te voeren.

— Het zesde jaarlijksche verslag, door de inspecteurs van de kersche kweekschool van Roomsche geestelijken te Maynooth aan de Regering uitgebragt, is dezer dagen aan het Parlement medegedeeld. De inspectie is den 2^{den} December 11. gehouden. De naamlijst der bestuurders, leeraren en kweelingen werd in bijzijn der inspecteurs afgelezen; 18 bestuurders en leeraren antwoordden op de afroeping van hunnen naam, alsmede 516 kweelingen. De hoofdbestuurder der school verklaarde dat het gedrag der jongelieden geene de minste reden tot klage gaf; de rest van onderdanen-trouw was door hen afgelegd; de gezondheidstoestand was geheel naar wensch.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Maart.

De begroting der Staatsuitgaven voor de openbare schuld over 1853, aan de Kamers voorgedragen, bedraagt in totaal 33,140,519.09 fr., waarvan 32,102,564.09 fr. voor de rente en aflossing der eigenlijk gezegde staatschuld bestemd is. Deze laatste som is 2,229,936.40 fr. hooger dan over 1852, deels door verplichting tot aflossing op de geldleeningen van 1848, en vooral door de leening van 26 mill., laatstelijk voor het uitvoeren van openbare werken aangegaan, alsmede van de gesloten verbindtenissen met onderscheiden spoorwegmaatschappijen. De voor de vlottende schuld aangevraagde som is berekend naar een bedrag van 15 mill.; zullende, naar de berekening der Regering, het bedrag van ongedekte uitgaven met het einde van 1852 eene som van omstreeks 17 mill. bedragen.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft een buitengewoon krediet van 100,000 francs aangevraagd, tot leniging van het broodsgebrek, 't welk in Belgisch-Luxemburg heerscht. — Deze bijdrage wordt over 't algemeen als niet voldoende aangemerkt.

— Eerlang zal in Mechelen voor de correctionele regtbank een regtsgeeding dienen, 't welk opspraak zal verwekken en waarin een der Volksvertegenwoordigers, de Heer van den Branden de Reeth, is gemoeid, die zich heeft beklagd, dat men op eene onregmatige wijze zijne bejaarde moeder een testament heeft willen afpersen, en die deswegens met zeker geestelijk persoon in aanraking is gekomen.

— Men is thans nog bezig om het water uit de mijnen van Marihay te doen afloopen, en men denkt na nog eenige dagen werken, tot de lijken van de ongelukkige slagtoffers te zullen kunnen doordringen. De Koning heeft 2000 fr. ter beschikking van den Gouverneur van Benegouwen gesteld, voor de huisgezinnen, wier hoofden bij dezen ramp zijn omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIS, 15 Maart.

Vele geruchten zijn in omloop, van besluiten op de receturing, het leger, de octrooien en de brandverzekeringen. De Voorzitter zou voor de opening der Wetgevende Vergadering al die zaken op nieuw regelen.

— De groote wapenschouwing, door den President in het veld van Mars te houden, tot het uitreiken van de adelaars, zal omstreeks 15 April plaats hebben. Zestig regementen van alle wapens, te zamen 100,000 man uitmakende, zullen aan deze plegtigheid deel nemen.

— Bij de herstemming in het vierde kiesdistrict is de candidaat der oppositie, de republikein Carnot, tot lid van het Wetgevend Ligchaam gekozen, met 16,753 stemmen, terwijl de Regerings-Candidaat de Heer Moreau, die in het kiesdistrict door persoonlijke betrekkingen grooten invloed heeft, 13,343 stemmen bekwaam, hebbende in weerswil van alle pogingen der Regering de Heer Carnot bij de herstemming nog 2000 stemmen meer gekregen.

Bij de nu gehouden stemming zag men, gelijk in een particulier berigt gemeld wordt, eene menigte lieden, welke zich in de clubs en de straatgevechten der laatste jaren befaamd hebben gemaakt en die sedert de maand December ll. schenen te zijn verdwenen, weder voor den dag komen.

Het aantal stelselmatige tegenstanders der Regering, die in het Wetgevend Ligchaam zitten zullen, of althans gekozen zijn om daarin te zitten, bedraagt thans 6.

— Het bal, dat de Heer de Persigny Donderdag zal geven, zal 1500 genoodigden tellen. Plaatsgebrek heeft den Heer de Persigny genoodzaakt een 1000-tal personen, welke hij bovendien nog op zijn bal wilde zien verschijnen, niet te noodigen.

— In de kerk der invaliden wordt met ijver aan het graf van Keizer Napoleon gearbeid; het zou den 15^{den} Augustus e. k. worden ingewijd.

— Het Belgische dagblad *l'Indépendance* is in den Kerkelijken Staat verboden.

— De dagbladen van Marseille berigten dat twee regterlijke ambtenaren in het departement der Beneden-Alpen, de Voorzitter der regtbank van eersten aanleg te Barcelonnette en de Ondervoorzitter der regtbank te Digne, in het belang der openbare veiligheid uit het land gezet zijn. Een raadsheer in het hof van Nismes, de Heer Castelnaud, heeft zijn ontslag genomen, ten einde de uitzetting waarmede hij bedreigd werd, te ontgaan; hij had in December ll. tegen den coup d'état geprotesteerd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 13 Maart.

Gisteren avond zijn de beide Russische Grootvorsten Nicolaas en Konstantijn alhier aangekomen.

— De Minister-President, Prins von Schwarzenberg, die sedert eenige dagen ongesteld was, is thans hersteld en werd eergisteren dadelijk na de aankomst van den Keizer door Z. M. ontvangen.

HAMBURG.

11 Maart.

Gisteren hebben twee stads-tambours gedurende 10 minuten op volle toon de trom geroerd, en is aan den hoofdingang een zwart bord geplaatst met groote witte letters den naam vermeldende van een roestylagte bankroeter, die zijne zaken in de grootste verwarring had achtergelaten. Daarna heeft twee uren lang een der klokken van de beurs, de schandklok genaamd, geluid.

Dit gebruik dagteekent van de 14de eeuw, toen het Hanse verbond in zijn grootsten bloei was; maar toen liet men daarenboven de brieven van burgerregt en die als koopman door handschanden verhanden. Dat bord blijft drie maanden ten toon gesteld.

ZUID-AMERIKA.

Rosas, de dictator van Buenos Ayres, wiens staatkunde door velen sinds lang beschouwd werd als de groote hinderpaal tegen de ontwikkeling dier rijk gezegende landen en hunne aansluiting aan het Europeesche handelsverkeer en de Europeesche beschaving, is gevallen. Verscheiden Zuid-Amerikaansche gewesten hadden zich onder leiding en ondersteuning van Brazilië, tegen hem verbonden. De vereenigde troepen onder bevel van Generaal Urquiza zijn den 3^{den} Febr. jl. met de hoofdmagt van Rosas slaags geraakt, en hebben haar eene zoo zware nederlage toegebracht, dat hij gevlocht is, zijne hoofdstad aan den aanrukkenden vijand overlatende.

De nederlaag van Rosas is vergezeld gegaan met het verlies van 4000 man. Hij zelf en zijne dochter Manuelita, hebben als zeelieden verkleed, de wijk genomen op een Engelsch schip.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 23 Januarij.

De Generaal-Majoor titulair Bakker, heeft namens het corps Officiëren, afscheid genomen van Z. H. den Generaal der Infanterie K. B. Hertog van Saksen-Weimar-Eisenach, waarop Z. H. heeft geantwoord:

Ik zeg U dank voor den geuiten wensch voor mijn volledig herstel en spoedige terugkomst in Indië, want het is ook mijn vurige wensch zoo spoedig mogelijk mijn kommandement weder te aanvaarden.

Gedurende de 45 jaren die ik in de krijgsmagt heb doorgebracht, heb ik nimmer aangename gediend dan in Indië, en de dag waarop ik — ik wil hopen slechts voor korten tijd — afscheid neem van het corps Officiëren hier ter plaatse aanwezig, is de treurigste dag van mijn leven.

Ik ben veel in de wereld rond geweest, heb verscheidene legers gezien, maar nergens een corps officieren gevonden dat door zooveel ijver is beziel, dat zooveel ontberingen weet te doorstaan, dat met zooveel eer de troepen tegen den vijand weet aan te voeren als het Indische. Ik zag het op Bali en het bleek ook bij alle expeditien, die plaats vonden tijdens ik aan het hoofd van het leger geplaatst ben.

Ik acht het dan ook van mijnen pligt om, bij aankomst in Nederland, Zijne Majesteit den Koning geluk te wenschen met zulk een leger als het Indische.

Ik herhaalt het, het is met innig leedwezen, dat ik mij gedwongen zie om tijdelijk het kommando van het leger over te geven, doch ik geef het met vertrouwen in uwe handen over, Generaal! die uwe eefteekenen in Indië hebt verdiend en er ook op zoovele plaatsen met roem hebt gestreden.

Ik gevoel mij te zwak om van elk uwer in het bijzonder afscheid te nemen, doch ik dank u allen voor uwe belangstelling in mijn persoon en voor de diensten door elk uwer in het bijzonder bewezen. De Allerhoogste behoede u allen! Vaartwel allen!"

— Den 1sten December ll. heeft de inwijding plaats gehad van de nieuw opgerigte Gouvernements lagere school te Malang. — Te Tagal heeft den 12^{den} dezer de opening plaats gehad der school voor het geven van onderwijs aan de zonen van inlandsche ambtenaren in die residentie.

— Op den 27sten December 1851 is te Padang vendatie gehouden van 21,048 pikols gouvernements-koffij, die eene som van f 428,714:102 hebben opgebracht.

— In de residentien Bantam en Batavia en in de afdeeling Buitenzorg zijn in den namiddag van den 9^{den} Januarij 1852, ongeveer ten 6 ure, eenige schokken van aardbeving gevoeld.

— Den 30sten December heeft het stoomschip Java, Kapt. G. Batten, Batavia verlaten, om naar Singapore over te brengen 5,646 brieven, voor Europa.

— De *Singapore Straits Times* vermeldt het onthaal van den Oud-Gouv.-Gen. Rochussen, door de Britsche autoriteiten te Calcutta:

Des Maandags 9 Nov. heeft de Heer Rochussen Serampore bezocht en heeft toen de reis naar de Opper-Provinciën aanvaard, waarvan hij al de voornamste stations wil bezoeken tot aan Lahore, om van daar den Indus af te varen, en de terugreis naar Europa te ondernemen. Het Supanokee statiegast en eene stoomboot werden ter zijner beschikking gesteld en hebben hem naar Futtah Ghaut gebracht, alwaar rijtuigen gereed stonden. Z. E. denkt omstreeks het einde van December te Lahore te zijn.

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Gehad hebbende het verzoek van HENDRIK BRUMMEKAMP, Broodbakker, wonende op de Maatsluisstraat, strekkende tot bekoming der vereischte vergunning, om in het Huis staande en gelegen in de Waardstraat, Wijk VIII. No. 176. Kadastraal bekend Sectie C. No. 117. een Broodbakkersoven te doen plaatsen.

Gelet op Z. M. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrieken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbijgelegene of belendende Panden, ten opzichte der Informatien de *Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden geteerd op het Raadhuis der Gemeente, op Maandag den 22sten Maart, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verplicht zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden, zich tegen de inwijding van hetzelfde niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 15 Maart 1852. De Burgemeester VAN LINDBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Burgerlijke Stand.

Van den 11 tot en met den 17 Maart 1852.

BEVALLEN: J. Kriest, geb. van Tol, Z. — A. M. Friskes, geb. Sterkeman, Z. — H. H. Hoelen, geb. van der Aar, D. — A. de Vos, geb. van Kampen, Z. — E. Smit, D. — A. J. van Honstede, geb. Gieseke, D. — A. W. Dubbeldeman, geb. Malijs, D. — M. E. Kramers, geb. Bindervoet, D. — M. C. Pech, geb. Engelink, Z. — J. Versluis, geb. de Vries, D. — S. van Gemert, geb. du Pree, D. — F. E. Beckman, geb. van Ommeren, D. — N. M. Leget, geb. Broekhuizen, D. — G. Planje, geb. Verlied, Z. — H. de Buyst, geb. van den Wijngaard, D. — H. Plattel, geb. Vlinkervleugel, D. — E. Molenaar, geb. van der Linden, Z. — C. van Berkel, geb. de Haan, D. — E. S. Bleyleven, geb. van Hern, Z. — J. S. Bom, geb. Slegtenhorst, Z. — M. van der Wijngaarde, Z. — J. C. Charité, geb. van der Heyde, Z. — J. M. Pufkus, geb. van Dijk, D. — C. van Veen, geb. van Dauren, D. — A. Biegstraaten, geb. de Haes, D. — J. Bonnet, geb. Laman, Z. — F. van Zonneveld, geb. van Kerpel, Z.

GEHUWD: den 11 Maart. L. Rijks, Jm. en C. E. Piena, Jd.

Den 17 Maart. P. Richter, Jm. en J. C. Wunnink, Jd. — C. Roelandse, Jm. en M. Zwarts, Jd. — D. Sommeling, Jm. en J. Vinckstein, Jd.

OVERLEDEN: H. van Dalen, D., 3 m. — W. J. Smit, geb. Paulesse, 32 j. — F. Guland, 55 j. — J. M. van Maastricht, geb. Marché, 39 j. — D. Nieboer, D., 4 m. — S. C. W. Hoefmit, geb. Flipo, 40 j. — J. W. Corts, 28 j. — A. Meyer, geb. Raaphorst, 81 j. — G. Plug, Z., 2 m. — N. van Leeuwen, Z., 1 j. — M. du Marais Sarvaas, Z., 11 m. — E. van der Lelie, D., 15 j. — J. van der Kluit, 75 j. — G. van IJssen, 50 j. — P. van Tol, Z., 16 j. — B. J. van der Horn, Z., 5 j. — A. F. van Bemmelen, geb. Humbert, 76 j. — W. v. d. Walle, D., 4 m. — C. M. W. Mounier, geb. de Mauregnault, 64 j. — J. v. d. Wilg, geb. Keuse, 79 j.

Tweede Zitting van den Militieraad, over het Kanton Leyden, N°. 15.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, geven bij dezen kennis aan de dienstplichtige Lotelingen dezer Gemeente, behoorende tot de ligiting van het jaar 1852, dat de Tweede Zitting van den Militieraad, voor deze Gemeente, zal plaats hebben, in de *Lakenhal aan den Ouden Singel, op Maandag, Dingsdag en Woensdag den 22, 23 en 24 Maart ainst., 's middags ten 12 ure*, met vermaning, om op die dagen voor bovengemelden Militieraad te verschijnen, ten einde hunne vrijstelling op hunne ingediende reclames, of wegens personele ongeschiktheid, te vernemen, terwijl zij, bij gebreke hiervan, al ware het, dat het bijzet tot oproeping van ieder derselven in 't bijzonder, niet behoorlijk aan hen mogt zijn bezorgd ingevolge art. 38 der wet, van den 27 April 1820, zullen geacht worden geeneerhande reden tot vrijstelling te hebben, en voor de dienst finaal worden gesigneerd. En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

LEYDEN, 15 Maart 1852.

De Burgemeester VAN LINBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Uit eene door den Minister van Justitie, voorloopig belast met de zaken der Herv. Eredienst aangeboden nominatie, voor Ham en Franzum (Groningen), zijnde eene Koninklijke collatie, heeft Z. M. tot Predikant aldaar benoemd den Heer W. J. Koppius, Candidaat.

210^e Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

11de Trekking. N°. 18330 een prijs van f1,000.

12de " N°. 8059 een prijs van f1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel ontijdig van eene DOCHTER, J. M. VAN DIJK, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 16 Maart 1852.

H. PUFKUS.

Heden overleed mijne dierbare Echtgenoot, Vrouwe PETRONELLA VAN HEUKELOM, in den ouderdom van bijna 70 jaren.

ROTTERDAM, 14 Maart 1852.

C. RUEB.

Heden ontsiep voor hooger en beter leven, in den ouderdom van 64 jaren, mijne geliefde Moeder, Vrouwe CATHARINA MARIA WILHELMINA DE MAUREGNAULT, Wed. den Wel-Erv. Zeer Gel. Heer D. MOUNIER.

LEYDEN, 16 Maart 1852.

P. L. MOUNIER.

Heden overleed onze hartelijk geliefde oudste Zoon en Behuwd-Zoon WILHELMUS JOHANNES PETRUS TIMMERMAN, Med. Doctor, in den ouderdom van 29 jaren.

LEYDEN, 17 Maart 1852.

W. C. DE SAIN.

M. J. J. DE SAIN, VAN DINTER.

Eenige Kennisgeving.

Voor de onvolgrijpige bewijzen van deelneming, gedurende de ziekte en bij het overlijden van Mevrouw NICOLETTE MARIE DE SONNAVILLE betoonend, bedijkt de Familie haren welgemeenden dank.

Voor EEN of TWEE DAMES zijn tegen het aanstaande te Leiden, twee à drie Oogenubende Ruvenkanten, op eenen der beste standen dezer Stad, met of zonder Bediening. De Huurprijs f1500 à f1800 per jaar. Adres Bureau dezer Courant, onder Lett. B. 15.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

Blijkens een Vonnis, door de Arrondissements-Regtbank te Leyden, op den 24^{den} December 1851 gewezen, behoorlijk geregistreerd en beteekend, is tusschen JOHANNA MARGARETHA COUVÉE, Echtgenoot van JACOBUS CORNELIUS ADRIANUS BILJOUW, wonende te Leyden, als Eischeresse, en denzelfden JACOBUS CORNELIUS ADRIANUS BILJOUW, mede wonende te Leyden, als Gedaagde, Scheiding van Tafel en Bed uitgesproken, met al de gevolgen van dien.

De Procureur der Eischeresse,

(ten deze is kosteloos geprocedeerd.)

P. K. DOEFF.

Heden Namiddag verkoopt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, de Boeken betreffende FRAAIJE LETTEREN, ROMANS, TIJDSCHRIFTEN, MENGELWERKEN, OPVOEDING en KINDERWERKJES.

Zaterdag Namiddag: GRIEKSCHE en LATIJNSCHE SCHRIJVERS, DICTKUNST, waaronder Werken van CATS en VONDEL, als: Extra-Catalogus: ALBUM AMICORUM LAURENTII VAN SANTEN, inh. 172 HANDSCHRIFTEN, als: van KLOPSTOCK, MOSES MENDELSSOHN, W. BILDERDIJK en anderen; voorts FRAAIJE LETTEREN en TAALKUNDE.

De Pillen van Holloway zijn een zeker geneesmiddel voor aamborstigheid en zwaren hoest.

In de koude, natte en mistige jaargetijden is de hoest en het vatten van koude meer algemeen dan in elk ander tijdstip, en de aamborstigen lijden alsdan ook merklijk meer. Daarom houde men wel in het oog dat de Pillen van HOLLOWAY de zwaarste aandoeningen van dien aard genezen. Men heeft dezelve beproefd onder verschillende omstandigheden en in verschillende luchtstrekken, maar altijd bevonden het beste middel te zijn, dat met mogelijkheid kan gebruikt worden. De bijzondere eigenschappen die zij bezitten zijn, dat zij de borst verligten, de vrije ademhaling bevorderen en aldus eene heilzame werking op de long hebben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doojes Pillen à f0.90, f2.10, f3.30, f7.75, f15.50, f23.50.

Potjes Zalf à f0.90, f2.10, f3.30, f8.15, f15.90, f23.90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te 's Hage; bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te Gouda, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depothouder te 's Hertogenbosch, alsmede te Londen, Strand 224, Holloway's Establishment.

BEURSPRIJS VAN SCHULDERIEVEN.

WOENSDAG, 17 Maart.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gekopen.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	60 1/8	60 5/8	60 1/8
Dito Certificaten	71 1/8	72 1/8	71 1/8
Dito dito	93 1/8	93 1/8	93 1/8
Amortisatie Syndicaat	92 1/8	—	—
Handelmaatschappij	111 1/8	—	—
O. I. Leening	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	98 1/8	—	—
Haarlemmermeer	—	—	—
RUSLAND, Obl. ROPEL 1798 en 1816	106 1/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829	105 1/8	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	—	—	—
Dito 1840	89 1/8	89 1/8	89 1/8
Dito bij STIEGLITZ & Co.	89 1/8	89 1/8	89 1/8
Dito dito Nieuwe	—	—	—
Inschrijving in Assign.	—	—	—
Certificaten van dito	69	—	—
POLEN, Obligatien	79 1/8	80	80
Dito Aandeelen met Loten. à 250 f	—	—	—
Dito dito 1835	152 1/8	—	—
SPANJE, Leen. bij afd. 1855 à 5 pCt.	18 1/8	18 1/8	18 1/8
Dito dito Onbep. Stukken	18 1/8	18 1/8	18 1/8
Dito Obligatien	42 1/8	42 1/8	42 1/8
Dito Binnenl. à 6 m.	39 1/8	39 1/8	39 1/8
Coupons Ardoin	10 1/8	10 1/8	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	—	—	—
Dito	—	—	—
Dito Metaal	73	73	—
Dito Nieuwe	82 1/8	82 1/8	82 1/8
Dito 1847	38 1/8	39 1/8	—
BRASILIË, Bunc.	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	49	49 1/8	49 1/8
BRAZILIË, 1824 100 f	97	97 1/8	97 1/8
PORTUGAL, te Londen	38 1/8	38 1/8	38 1/8
Dito dito	36 1/8	36 1/8	36 1/8
VENEZIË, ...	41	41 1/8	—
MEXICO, ...	31 1/8	—	—
AMERIKA, Banknoten	4 1/8	4 1/8	4 1/8
Grieken 5, 10, 20 f.	—	—	—

Baz. 1859, f 200, 5 pCt. 94 1/8.

Koers van het Geld: Belening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f9.60 à 70.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAN.